

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE BESTUUR EN MIDDELEN DORDRECHT D.D. 19 MEI 2020

Vergaderkamer

Voorzitter: Mevr. Kruger
Commissiegriffier: dhr. Bakker
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van der Graaf (Beter Voor Dordt)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. De Lijster (GroenLinks)
Dhr. De Looze (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Merx (VVD)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Polat (D66)
Dhr. Veldman (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Van den Bergh (PvdA)
Mevr. Weerts (CDA)
Dhr. Wisker (VSP)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)
Ambtelijke ondersteuning:
Portefeuillehouders: wethouder Burggraaf, wethouder Sleeking

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter: Dan kunnen we nu van start denk ik. Ja, ik zie mezelf niet meer in beeld. O wacht, dat moet ik zo doen. Nou goedenavond allemaal, voor mij een, hoe zeg je dat, een eerste keer dat ik mag voorzitten, digitaal mag voorzitten. Ik ben een beetje uit mijn comfortzone. Normaal gesproken van mijn zolderkamertje heerlijk meedoen met de commissievergadering, en nu moet ik gaan proberen de boel in banen te leiden. Ik ga mijn best doen, goedenavond allemaal.

De heer ...: Goedenavond.

De voorzitter: Vanavond de commissie Bestuur en Middelen, 19 mei en we gaan beginnen.

De heer ...: U heeft trouwens een mooie achtergrond.

De voorzitter: Ik wil eerst even de aanwezige commissieleden opnoemen. Op het moment dat ik uw naam noem, zou het fijn zijn als u even in beeld komt en aanwezig zegt. Als eerste, mijnheer Ahmet Polat, D66.

De heer Polat: Present.

De voorzitter: U bent aanwezig, ik heb u gezien. Dan Arjan De Looze.

De heer De Looze: Present.

De voorzitter: Zie ik de heer De Looze, ja die is ook aanwezig. De heer Harco Bakker zit tegenover mij van de griffie, die is er dus ook. Mijnheer Burggraaf, is die aanwezig? Wethouder?

De heer Burggraaf: Present.

De voorzitter: Die zie ik ook. Dan hebben we mijnheer Van der Graaf.

De heer Van der Graaf: Ja, present.

De voorzitter: Die is ook aanwezig. Mijnheer Wisker. Ik heb hem al aan het begin van de avond gezien.

De heer Wisker: Aanwezig Kitty.

De voorzitter: En daar komt die, is ook aanwezig, goedenavond. Mevrouw Van den Bergh, PvdA, die heb ik ook al gezien. Alleen ik hoor geen geluid, dus ik weet niet of uw microfoontje aanstaat.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, nee, dat vergat ik, je moet altijd twee dingen tegelijk doen. Ik ben aanwezig en u heeft een mooie achtergrond.

De voorzitter: Ik vraag het even specifiek omdat ik nog steeds geen geluid heb.

Mevrouw Van den Bergh: Nog steeds niet? Ja, mijn microfoon staat aan.

De voorzitter: Ja, ik heb geen geluid.

Mevrouw Van den Bergh: U hoort niks?

De voorzitter: Oké, ik hoor geluid te hebben, ik heb geen geluid. Mijnheer Veldman, is die aanwezig?

De heer Veldman: Present voorzitter, ik zal ook even mijn beeld aan doen.

De voorzitter: Dank u wel, en ik heb ook weer geluid, ik moest dus even mijn plusknopje aanzetten. Mijnheer De Lijster, aanwezig? Mijnheer De Lijster, komt u binnen.

De heer De Lijster: Aanwezig.

De voorzitter: Dank u wel, goedenavond. Dan krijgen we mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Ik ben er '...'.
...

De voorzitter: Geweldig, welkom. Dan mevrouw Weerts.

Mevrouw Weerts: Aanwezig voorzitter.

De voorzitter: Goedenavond. Na mevrouw Weerts mijnheer Merx, die had ik al gezien.

De heer Merx: Aanwezig.

De voorzitter: Goedenavond. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, aanwezig.

De voorzitter: Heb ik ook eens gezien. En mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Dag voorzitter, ik ben aanwezig.

De voorzitter: Goedenavond.

De heer Van der Kruijff: Goedenavond.

De voorzitter: Even gezellig aanwezig, heel goed. Vanavond zal ook aanwezig zijn de heer Pot, accountant namens de BDO. Die zal bij de bespreking van de stresstest aanwezig zijn.

De heer Pot: Goedenavond.

De voorzitter: Goedenavond, u bent er ook. En later op de avond verwachten wij nog de heer Sleeking. Allereerst even kort nog het huishoudelijk reglement. Als u het woord wil, graag via de chat. Als u niet aan het woord bent, beeld en geluid uitzetten. En na een uur ongeveer zullen we tien minuten pauze houden. Als eerste, zijn er nog mededelingen? Ik zie geen mededelingen. Vaststellen van de agenda, is iedereen het eens met de agenda zoals die is opgestuurd? Als ik geen opmerkingen zie in de chat ga ik ervan uit dat dat akkoord is.

2. Vaststellen besluitenlijst commissie Bestuur & Middelen van 12 mei 2020

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 2, het vaststellen van de besluitenlijst commissie Bestuur en Middelen van 12 mei jongstleden. Kan deze worden vastgesteld zoals die is aangeleverd? En de chat blijft leeg, zo gaat die goed.

3. Nieuwe behandelvoorstellen

De voorzitter: Punt 3, nieuwe behandelvoorstellen. Zijn er fracties die bij een van de punten een ander voorstel hebben dan is voorgesteld door de commissiegriffier? En ik zie de heer Van der Graaf heeft een opmerking gemaakt, graag behandelen 3D. Schrijf ik er even in want die moet ik dan even nog erbij zoeken. En mijnheer Merx, wat wilt u opmerken?

De heer Merx: Ja voorzitter, dank u wel. Nou behandelen, ik hoor mezelf nog terug in mijn ding, maar behandelen hoeft niet per se maar ik wil wel op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen als het gaat over de nieuwe activiteiten van de HVC. Ik denk dat we daar met zijn allen wel iets van moeten vinden.

De voorzitter: De nieuwe ontwikkelingen, en welk punt was dat, of is dat?

De heer Merx: Dat is ook 3D, en dat betreft de zienswijze op de Gevudo, de aandeelhouders. En die moeten goed in de gaten houden wat er met de HVC gaat gebeuren wat ons betreft.

De voorzitter: En de heer Van der Graaf heeft ook aangekondigd dat te willen bespreken en ik zie dat de heer Wisker steun geeft eraan. Mijnheer Merx, u geeft aan, dat moeten we goed in de gaten houden, maar zijn er ook nog politieke vragen omtrent dit onderwerp?

De heer Merx: Nou, voor mij hoeft het niet per se besproken te worden, als wel dat ik graag een toezegging wil hebben dat als daar ontwikkelingen plaatsvinden in de richting van de HVC, dat die zijn afvaltaken naar de achtergrond verschuift om daarvoor een energiebedrijf gaat worden, nou dat wij daar als raad wel iets van moeten vinden en dat we daar tijdig over geïnformeerd willen worden als aandeelhouder. En dat is de enige toezegging die ik vraag, want ik hoef daar geen hele discussie over te hebben als ik die toezegging heb.

De voorzitter: Helder. En mijnheer Van der Graaf, heeft u ook hetzelfde of iets anders?

De heer Van der Graaf: Nou, onze fractie zou dat wel willen bespreken, naar aanleiding van de kanttekeningen die worden gemaakt in het raadsvoorstel. En ja, onze politieke vragen gelet op de verwevenheid van Gevudo, HVC en het warmtenet, terwijl eigenlijk de HVC een publieke organisatie met een private invalshoek. En wat betekent dit voor de financiële structuur en de verhoudingen, en hoe heeft en hoe krijgt de gemeente hier zicht op?

De voorzitter: Oké dank u wel, dan wil ik meteen vragen aan de wethouder, de vraag die de heer Merx heeft gesteld, kunt u daar een toezegging op geven?

De heer Burggraaf: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, de zienswijze voorziet er reeds in dat, u vraagt aan Gevudo om in Q3 dit jaar met elkaar een discussie te hebben over de financiering en de van gas los activiteiten zeg maar van HVC. Dus ik zou zeggen, u kunt gewoon deze zienswijze daarmee vaststellen en dan komt in Q3 vanzelf dit thema weer bij de commissie aan de orde. En dan even voor de helderheid, de warmteactiviteiten, ja dat is al een feit. HVC verricht al warmteactiviteiten, dus het naast het afval zijn er ook al in die zin andere activiteiten dan alleen maar afvalverwerking, ook warmteopwekking is onderdeel van de kerntaken van HVC.

De voorzitter: Helder, voor mij in ieder geval. Mijnheer Merx, is dit voldoende toezegging?

De heer Merx: Nou ja, wat mij betreft als wij in het derde kwartaal daarover hebben, graag. Want nu is het al een kerntaak geworden en voor je het weet is het andere een zijtaak geworden of een taak dat erbij wordt gedaan bij afvalverwerking. En, nou ja goed we hebben net afscheid genomen van een energiebedrijf, dus daar moeten we het met elkaar gewoon goed over hebben, op welke manier we daar dan in gaan zitten naar de toekomst. Ik sluit niks uit, maar ik wil het er wel met elkaar over hebben dan.

De voorzitter: Ja helder, en mijnheer Van der Graaf?

De heer Van der Graaf: Ja, ik denk, ik had zelf niet zover gelezen kennelijk, maar als we het in het derde kwartaal gaan bespreken, dat is wat wij willen, dus ja dan denk ik sowieso dat het niet veel eerder zal gebeuren. Dus, want dit lijkt mij helemaal goed.

De voorzitter: Oké, dan doen we het zo.

De heer Van der Graaf: Ja.

De voorzitter: En mocht er dan toch, en dan sluit ik nog even aan wat de heer Merx heeft gezegd, mocht er eerder belangrijke ontwikkelingen zijn, dan het derde kwartaal, dan lijkt mij dat zinnig dat daar dus actief informatie over ...

De heer Burggraaf: Ja voorzitter, de commissie krijgt voor de zomer nog een raadsinformatiebrief en er zullen ook rapporten bij zitten, externe rapporten over de warmteactiviteiten en over alle activiteiten van HVC en de financiële context eromheen. Dus er wordt eigenlijk, wat u vraagt, daar wordt in voorzien. En ja, dat is het.

De voorzitter: Nou prima, voor de zomer, dan hebben we de hele zomer om ons daar goed in te verdiepen.

De heer Burggraaf: Ja.

4. Agenda's Commissie Bestuur en Middelen mei-juni 2020

De voorzitter: Oké, komen we bij agendapunt 4, het presidium heeft afgelopen donderdag besloten dat 9 juni ook als commissieavond gebruikt kan worden. Het voorstel is deze avond te gebruiken voor de bespreking van de zienswijze op de begroting van de gemeenschappelijke regelingen. Of voor het voorstel, Dordrecht, heb ik het net geoefend, Dordrecht Academie, Dordtse Academie, dat u binnenkort tegemoet kunt zien. De zienswijze bespreken we dan 3 juni en het voorstel Dordtse Academie op 9 juni. Verder zullen we wat ruimte houden voor het bespreken van coronamaatregelen mocht daar aanleiding toe zijn. De vraag ligt nu, is iedereen het daarmee eens? Ik zie prima. En als ik binnen nu en vijf tellen geen ander woord zie, dan is dat dus helemaal akkoord.

5. Stand van zaken moties en toezeggingen

De voorzitter: Dan komen we bij punt 5, stand van zaken moties en toezeggingen. U wordt voorgesteld moties en toezeggingen af te voeren die uitgevoerd zijn. Wil iemand daar nog een opmerking over maken? Nou, dit gaat in één keer goed.

6. Vragen aan het college

De voorzitter: Dan komen bij punt 6, vragen aan het college. Zijn er fracties die een vraag hebben aan het college? Ik heb begrepen dat de Partij van de Arbeid vragen heeft gesteld over handhaving met betrekking tot corona. Als het goed is zijn deze al beantwoord. En een vraag over uitstel van huur voor onderhuurders van gemeentelijke panden. Mevrouw van den Bergh, zijn de vragen voldoende beantwoord of heeft u toch nog een vraag stellen?

Mevrouw Van den Bergh: Nou, de vraag over de ... Ben ik zo wel verstaanbaar?

De voorzitter: Heel goed.

Mevrouw Van den Bergh: Oké. De vragen over de handhaving heb ik net binnengekregen. En handhaving in coronatijd en de vragen over de onderhuur, daar heb ik geen antwoord op gehad. En dat gaat ... Dus ik zou toch graag nog even heel kort dat de wethouder daarop reageert. En over de vragen van handhaving gaat het met name om, hoe gaat het hier in Dordrecht met de handhaving op coronamaatregelen gezien ook de onduidelijkheid die soms in steden zijn, en ook in verschillende veiligheidsregio's? En wordt er ingegrepen of is er enige soepelheid? En hoeveel boetes zijn er uitgeschreven? Zo'n beetje dat is een beetje de hoofdlijn. En ik weet niet of de wethouder Burggraaf daar ook antwoord op kan geven, anders kunnen we het ook zo doen als dat niet gaat, dat ik die antwoorden doorstuur naar de commissie?

De voorzitter: De vragen doorstuurt ...

Mevrouw Van den Bergh: Ik heb ze zelf ook nog niet goed bekeken zeg maar, ik heb ze net binnengekregen.

De voorzitter: Oké.

Mevrouw Van den Bergh: En de volgende vraag was over het uitstel van de huurbetaling.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh?

Mevrouw Van den Bergh: Ja.

De voorzitter: De heer Bakker van de griffie die geeft net aan dat hij die antwoorden ook door kan sturen.

Mevrouw Van den Bergh: Oké, dat is prima. En Dordrecht verhuurt panden, dan is de andere vraag aan hoofdhuurders. Deze hebben op hun beurt weer vaak onderhuurders. Het bekendste voorbeeld is het Energiehuis. En huurders hebben van de gemeente drie

maanden uitstel gekregen voor betaling van hun huur, in het kader van de coronacrisis. Kan de wethouder bevestigen dat wat voor de hoofdhuurders geldt, namelijk die uitstel van huur, ook onverkort van kracht is voor onderhuurders? Ook wanneer de hoofdhuurder nog wel in staat is om huur te betalen? Ja, is dat duidelijk?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter.

De voorzitter: Ja, mijnheer Burggraaf, ja sorry ik dacht u geeft ook '...'.
...

De heer Burggraaf: Nee, ik snap de vraag. We hebben inderdaad vanuit onze rol als verhuurder van vastgoed een beleidsregel ingesteld dat iedereen uitstel van drie maanden huur kan vragen. Met een hoofdhuurder zoals Kunstmin, dat is waar mevrouw Van den Bergh op doelt, die het Energiehuis huurt en dan weer onderverhuurt aan andere instellingen, maar ook aan Khotinsky. Ja, daar geldt dezelfde richtlijn vanuit hun als hoofdhuurder richting hun onderhuurders. Dus het is inderdaad zo dat zowel de hoofdhuurder als de onderhuurder van dezelfde uitgangspunt gebruik kan maken, en dat is drie maanden uitstel van de huur krijgen. En we zullen die regeling ook gaan bekijken of dat nodig is om dat nog weer voor drie maanden ook te gaan verlenen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh, tevreden met dit antwoord? Ik vraag aan mevrouw Van den Bergh en de heer '...'.
...

Mevrouw Van den Bergh: Hoort u mij?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Van den Bergh: Was ik te verstaan?

De voorzitter: Ja, u bent te verstaan.

Mevrouw Van den Bergh: Oké, nee het was goed, ja.

De voorzitter: Oké.

7. Rapportage Stresstest groeiagenda 2030

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 7, de rapportage stresstest groeiagenda 2030. Op 21 april heeft de auditcommissie gesproken over de stresstest en verhelderende vragen kunnen stellen aan BDO. Het verslag van deze bespreking heeft u ook kunnen lezen. Het voorstel is om vanavond specifiek in te gaan op de vragen die BDO ook in het rapport opwerpt, namelijk of de raad voldoende zicht heeft op de gevolgen van de groeiagenda voor de Dordtse begroting? En is de raad voldoende in staat bij te sturen wanneer de planning of de effecten tegenvallen? Ik stel voor om even de fracties af te gaan, om te kijken of er opmerkingen zijn. Allereerst Beter voor Dordt, wie mag ik het woord geven? Mijnheer Van der Graaf.

De heer Van der Graaf: Ja, dank u wel. Ja, wat Beter voor Dordt betreft zijn de vier uitgewerkte scenario's duidelijk en is het van belang om nu de vinger aan de pols te

houden. Het is daarnaast ook vooral van belang om een totaaloverzicht te krijgen van de effecten van de verschillende scenario's over de periode 2022 tot 2030. En iedere keer wanneer er meer zekerheid komt over de realiseerbare planvoorraad, zou dit dan zo verwerkt moeten worden, zodat wij als raad gewoon een mooi overzicht hebben in de meerjarenbegroting. En we gaan ervan uit dat het college ons actief informeert wanneer er ontwikkelingen zijn uiteraard. En we daarbij het effect dus ook goed kunnen zien dan op de meerjarenbegroting, zodat we ook tijdig kunnen bijsturen indien nodig.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Graaf. Dan krijgen we nu de Dordtse VVD.

De heer Noldus: Ja voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja, dank u. In de stresstest zien we de bevestiging van het ingezette beleid en de kracht van de groeiagenda. En door het realiseren van de woningbouw en groei worden we als gemeente financieel gezond. Wel is de vraag die zich opdoemt, is of we voldoende in staat zijn om bij te sturen in het proces? En genoemd wordt dat de groeiagenda een groot aantal projecten beslaat, maar ook dat er ook wel een integraal beeld hierover ontbreekt. En gelet ook op het financieel belang van de groeiagenda, naast dat het inhoudelijk belang van de uitvoering, zien wij, we kunnen bijsturen middels de zogenoemde schil, die BDO ook noemt, als zeer wenselijke ontwikkeling. En hierbij dient het dan ook scherp inzichtelijk gemaakt te worden waar in de stresstest, waar extra kosten ontstaan bij de realisatie. En waar, dus niet alleen de hogere baten, maar ook de hogere kosten zoals bijvoorbeeld de deelname in de GR, dat dat daarin verwerkt is. Zodat wij hier als raad door de jaren heen goed inzicht in hebben en uiteraard ook kunnen bijsturen. Dus ons verzoek en de vraag is of we daar naartoe kunnen gaan en wat daarvoor nodig is om dat invulling te geven? En of natuurlijk ook de rest van de fracties het daarmee eens is? Tot zover eventjes in eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Noldus. Dan wil ik vragen, het CDA, wie mag ik het woord geven? Mijnheer Van der Kruijff is al in beeld.

De heer Van der Kruijff: Ja zeker, dank u wel voorzitter. Nou, ik ben het wel met de heer Noldus eens dat de stresstest en wat je daar allemaal in leest, wel aantoont hoe belangrijk het is dat onze woningbouw gaan realiseren, onze woningbouwambitie. En er werden inderdaad nog natuurlijk wel eens vragen bij gesteld, moet dat nou allemaal wel, dat harde groeien? Maar je leest hier toch wel in dat als we niet zo hard groeien, dat dan de consequentie is dat we financieel vastlopen en of moeten gaan bezuinigen of de belastingen gaan verhogen, maar allemaal dingen die we eigenlijk liever niet doen. Dus dat inzicht is heel goed. De vraag is, heeft u voldoende beeld om bij te kunnen sturen zo nodig? Generiek heb we dat wel, vinden wij, maar als je nu kijkt naar wat er in de stresstest staat, vooral die vier scenario's, zeg maar een negatief scenario, een heel positief scenario, en daar tussenin nog een heel realistisch scenario, dan denk ik van, ja dat geeft toch wel extra beeld. En ons idee zou toch wel zijn, zouden we dat niet kunnen integreren in onze p&c-cyclus, dat we dat bij een Kadernota en bij realisatie elke keer die informatie krijgen? Want de stresstest toont toch wel aan dat het echt essentieel is

dat we die groeiambitie halen. En als we hem niet halen, dat we dan financieel echt zwaar onder de nullijn gaan zakken in de exploitatie, en dat wil je op tijd zien aankomen. Dus wellicht kan dat gewoon in de p&c-cyclus opgenomen gaan worden. Ik ben wel benieuwd hoe het college daartegenaan kijkt en of ze daar kans toe ziet? Aanvullend heb ik nog één vraag, ik weet dat in de huidige begroting er vrij voorzichtig geschat wordt qua extra opbrengsten. Als ik het wel heb met de huidige gemiddelde ozb-opbrengst, dat die wordt geëxtrapoleerd. En we weten allemaal dat we wat duurdere woningen gaan bijbouwen, oftewel die opbrengst zou waarschijnlijk wel wat hoger liggen. En ik ben benieuwd, als je nu kijkt in de stresstest naar het realistische scenario, of dan met die voorzichtige ozb-opbrengsten is gerekend of echt met de realistische ozb-opbrengsten, gebaseerd op de te verwachten WOZ-waarden van de te realiseren woningen? Een beetje een moeilijk zin, maar ik hoop dat de accountant en de wethouder snapt, en anders hoor ik het zo wel. Dank u wel.

De voorzitter: Volgens mij heeft de heer Noldus een vraag aan u.

De heer Noldus: Ja voorzitter, een vraag aan de heer Van der Kruijff. U geeft aan dat u in de p&c-cyclus dan ook geïnformeerd zou willen worden over de actuele stand, om het goed te kunnen bijsturen. Ziet u dat dan ook als zeg maar in het dashboard in de schil die ook BDO noemt, om op die manier te kunnen bijsturen, of heeft u daar dan toch een ander beeld bij?

De heer Van der Kruijff: Nou ja, bijsturen kun je natuurlijk op heel veel manieren doen. En in een vorige commissievergadering heb ik ook al gezegd, omdat we natuurlijk nu wat achterlopen, ook in de woningbouwambitie, dus ook wat achterlopen in de extra opbrengst, dat wat ons betreft het advies is om dan alles op alles te zetten om die woningbouw te gaan versnellen. Dus bijsturen kan ook bijsturen daarop zijn, het hoeft allemaal niet alleen financieel bijsturen te zijn. Je kunt aan heel veel dingen denken, maar als echt vanuit het college, of misschien omdat de markt instort, blijkt dat het gewoon een onrealistische ambitie wordt, ik hoop het echt niet, maar als dat blijkt, dan moet je volgens mij ook financieel daarop gaan voorsorteren omdat je anders gewoon niet meer kunt blijven uitgeven wat je van plan was.

De voorzitter: Voldoende?

De heer Noldus: Helder en, ja en een vervolgvraag. En de vraag ging ook deels over het middel. De heer Van der Kruijff geeft aan dat in de p&c-cyclus terug te willen zien. BDO heeft het over een soort van schil, soort van noem het dashboard over hoe integraal te kunnen sturen. Dat hoor ik u dan eigenlijk ook zeggen dat u daar behoefte aan heeft?

De heer Van der Kruijff: Ja, ja, ja, daar komt het op neer ja, dat ben ik met u eens. Ja, dat heb ik misschien niet zo expliciet gezegd, maar dat bedoel ik wel. Maar ik dacht eigenlijk nog één stapje verder, we kunnen wel weer een heel apart proces voor gaan optuigen hoe we dat gaan bespreken en wanneer dat dan aan de orde komt. Terwijl ik denk, je kunt dat gewoon in de huidige p&c-cyclus integreren die informatie, daar hoeven we geen heel nieuw circus voor op te zetten. Tenminste wel om het te maken, maar niet om het te bespreken en ergens op te schrijven.

De heer Noldus: Helder, dank.

De voorzitter: Ja, ik moest even grinniken bij circus want, nou ja goed, circus, kermis.

De heer Van der Kruijff: Ja.

De voorzitter: En daar heeft u weer aparte vragen over.

De heer Van der Kruijff: Ja, dat komt waarschijnlijk omdat we het allemaal zo missen in de huidige tijd, dat leeft dan. Ja.

De voorzitter: Ja, precies, precies. Dit is uw woordvoering?

De heer Van der Kruijff: Ja zeker voorzitter.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan ga ik over naar de woordvoering van D66, ik neem aan mijnheer Polat?

De heer Polat: Ja, dat ben ik, dank u wel voorzitter. Nou ik ben het eens met de vorige sprekers, dat er dashboard moet komen zodat wij kunnen gaan volgen, monitoren van waar we staan en op welke manier en op welke momenten wij moeten kunnen ingrijpen. Wij zien natuurlijk vanuit de scenario's dat er gewoon vierduizend woningen, dat dat 88 procent zijn gerealiseerd, waarvan er zeventuizend woningen, dat dat gewoon echt wel heel erg onduidelijk is. Dus een beeld of een businesscase, '...', die men hier in het college wil gaan uitwerken, dat zouden we graag willen zien, terug willen zien in die dashboard zodat wij in ieder geval weten wanneer en op welke manieren we dat gaan doen. Dat is het woord.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Polat. Dan nu, het woord aan GroenLinks. Mijnheer De Lijster.

De heer De Lijster: Ben ik te verstaan?

De voorzitter: U bent zeker te verstaan en u bent in beeld.

De heer De Lijster: Oké, dank u wel. Ja voorzitter, ik kan ook goed aansluiten bij de vorige sprekers. Ik heb nog een aanmerking die ik daaraan toe kan voegen. Wat we ook zien zeg maar is dat de kosten, bijvoorbeeld goede infrastructuur en de dienstverleningen, ja nog niet echt inzichtelijk zijn. Waar wij van mening zijn dat die wel echt in kaart worden gebracht om daar ook natuurlijk een goede keuze in te maken hoe je wil bijsturen. En tegelijkertijd ook een opmerking in geval dat we voor bezuinigingen moeten gaan, moet daar niet alleen bij de financiële maar ook de beleidsmatige gevolgen en de maatschappelijke effecten moet in beeld komen om een goede afweging te kunnen maken. Het gaat wat ons betreft niet alleen om een financiële stresstest maar ook om een maatschappelijke stresstest. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer De Lijster. Dan komen we bij ChristenUnie/SGP, wie mag ik het woord geven. Mijnheer De Loze.

De heer De Loze: Ja voorzitter, dank je wel. Ik denk dat deze stresstest ja wel in ieder geval ons laat zien dat we met de groeiagenda de goede weg ingeslagen zijn. En in die zin sluit ik me ook aan bij wat door VVD en CDA en ook zojuist door GroenLinks gezegd is. Wat ik daar nog wel aan toe wil voegen en ook aan de wethouder wil vragen is dat, uit de stresstest komt ook duidelijk naar voren, behalve dat het ook belangrijk is om kosten inzichtelijk te maken, dat het ook belangrijk is dat het groeitempo eigenlijk hoger is dan het landelijk gemiddelde. Als we dan kijken naar 2019, dan zien we dat in 2019 het aantal nieuwbouwwoningen in Dordrecht met 0.4 procent gestegen is, terwijl het landelijk gemiddelde op 0.8 procent lag. En ook als ik zie hier wat Rotterdam, Delft en andere steden qua nieuwbouw nu realiseert in 2020, vraag ik me af, hebben wij dat juiste groeitempo te pakken en de juiste snelheid? En als we dat niet goed te pakken hebben die snelheid, dan missen we eigenlijk de boot. Dus dat, het is eigenlijk een soort ratrace, dus eigenlijk iets waar je niet echt in wil zitten maar wel een belangrijke pijler onder de strategie, dus we moeten daar wel scherp op zijn. Ik ben benieuwd wat de wethouder daarover te zeggen heeft? Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer De Looze. Kom ik bij de fractie PVV. Volgens mij heb ik bij het voorstellingsrondje of het goedenavond wensen niemand aangetroffen van de PVV. Dan, is ook niet in de tussentijd aangeschoven. Kom ik bij de VSP, mijnheer Wisker. Denk ik, zomaar. Ik kan u niet verstaan mijnheer Wisker, misschien kunt u het geluid aanzetten?

De heer Wisker: Ik vrees dat u gelijk heeft, en als het goed is moet die het nu doen voorzitter.

De voorzitter: Helemaal goed.

De heer Wisker: De Verenigde Senioren Partij is bijzonder blij met deze stresstest. Het geeft een behoorlijk inzicht in waar we zitten en zeker inzicht in waar we heen moeten. Ik deel echter met mijn collega De Looze het feit dat met name de woningbouw toch wat achter gaat blijven. En gelet op het feit dat het hele groeiagenda gebeuren opgehangen is aan die groei, hebben we daar wat zorgen over. En dan met name over het aantal sociale woningen, dus dat vind ik helemaal dramatisch op dit punt. Daar wou ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dat gaan we nu over naar Partij van de Arbeid, en ik neem aan mevrouw van den Bergh?

Mevrouw Van den Bergh: Ja. Ja. Ook wij, we hebben eerder de stresstest uitgebreid ook in de auditcommissie behandeld. Voor ons is, en dat blijkt ook wel uit de stresstest, hoe van levensbelang voor Dordrecht is die groei-agenda. En dat we daar onverkort aan moeten vasthouden. En de zorgen waren ook dat die woningbouw, de anderen hebben het ook genoemd, achterblijft bij de ramingen. En dat dat zorgen geeft als dat niet op tempo komt, want daar zijn ook zeg maar onze inkomsten in de toekomst ook op gebaseerd. Dus het is ook voor de PvdA van groot belang dat die groeiagenda op tempo is, en dat die wordt uitgevoerd zoals we hebben afgesproken. Daarbij willen we zeggen van, nou waar we kunnen versnellen moeten we dat doen, en ook na 2021. En wat ons

betreft lijkt het ons verstandig om alvast de bouwlocaties vast te leggen van de toekomstige woningbouw. Want daarnet is het ook al genoemd, zeventuizend woningen moeten nog gerealiseerd worden, of moeten nog helemaal worden opgestart. Het benoemen van de locaties en het vastleggen van de locaties, dat helpt om het tempo erin te houden en om het realistische beeld voor ogen te houden. Wat de heer Van der Kruijff zei over de zeg maar op te nemen, het volgen van zeg maar ik noem, wij noemen het de schil om de groeiagenda wat de stresstest adviseert, om die heel goed te volgen, die groeiagenda. Om daar dan niet een apart systeem voor op te tuigen. Maar het is wel goed dat die in beeld blijft die groeiagenda, dat we die voortdurend volgen. En als dat ook met een bepaalde manier in de p&c-cyclus kan worden opgenomen, zodat we dat iedere keer weer terugkrijgen, dan kunnen we daarmee akkoord gaan, dan vinden dat een goed plan. En als dat op een andere manier moet is dat ook goed maar wij willen dat op een realistische en makkelijke manier, dat het voor ons als raad goed te volgen is. Dat was het op dit moment.

De voorzitter: Oké, dan is nu het woord, zou het woord zijn aan Gewoon Dordt. Bij het begin van de avond heb ik niemand van Gewoon Dordt aanwezig gezien. En van de fractie Jager lijkt me sterk, want mevrouw De Jager is op het moment aan het voorzitten bij Fysiek. Dus we kunnen nu over naar de heer Pot van BDO om te zien wat hij voor antwoorden kan geven op vragen die er gesteld zijn en ook adviezen die gegeven zijn. Mijnheer Pot.

De heer Pot: Goedenavond, ben ik te verstaan?

De voorzitter: U bent heel goed, wat mij betreft, te verstaan en ik zie niks in de chat dus gaat uw gang.

De heer Pot: Oké. Nou ja goed, allereerst, ik begin even bij de technische vraag die is gesteld door het CDA. De vraag was of in het meest aannemelijke scenario ook is gerekend met een realistisch ozb-tarief? En het antwoord daarop is, ja. Wij zijn ervan uitgegaan dat het groeiscenario gemiddeld wat duurdere woningen bevat, en daar hebben wij ook mee gerekend. Dat is ook uitgelegd in het rapport op bladzijde 11 bij punt 3, dus dan kunt u dat nazoeken. Dus het antwoord is ja. Ik pik er twee punten uit. Dat is één, de vraag die veel wordt opgeroepen van, hoe monitoren we nu de kosten en de opbrengsten? Ik denk ook dat onze boodschap wat dat betreft goed is overgekomen omdat eigenlijk alle partijen daar ook op ingaan. Het gaat vaak over de schil en de monitor. Ik denk ook dat dat heel belangrijk is. Dat je ziet dat dit soort projecten veelomvattend zijn, het gaat om ruimtelijke projecten, het gaat om infrastructuur maar je hebt ook te maken met derde partijen als andere overheden waar je ook mee samenwerkt om die woningbouw mogelijk te maken. En tegelijkertijd is het meerjarenbeeld en de begroting, ja deels afhankelijk gemaakt van die groeiagenda. En om die reden is het denk ik heel goed om als raad ook goed te volgen dat die uitgangspunten die zijn opgenomen in de begroting, dat die ook goed worden gevolgd. Dus ik ben zelf blij te horen dat iedereen dat ook ziet. Het andere punt, en dat hangt daar natuurlijk direct mee samen, dat is dan mijn laatste punt die ik nu even wil behandelen, dat is het tempo van de woningbouw. Dat is natuurlijk een enorm belangrijk uitgangspunt, zonder die groei en zelfs bovengemiddelde groei, kan je de

uitgangspunten in de begroting niet realiseren, want dan krijg je niet de opbrengsten die je nodig hebt. Tegelijkertijd, ja dat is ook een onzekere factor, en zeker op dit moment. Dus het is een paar keer gezegd, dus waar je kan, om toch te proberen te versnellen. Ik denk dat het wel belangrijk is om dat op de agenda te krijgen, om ook daarmee die groeiambities ook in middelen, en desnoods ook in maatschappelijke effecten, die hoorde ik ook eventjes langskomen, ook daadwerkelijk te kunnen realiseren. Dus tot zover even.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Zijn er nog aanvullende vragen? Is er iemand die nog iets op te merken heeft naar de heer Pot? En dan komen we zo bij u mijnheer Burggraaf. Dan komen we nu bij u mijnheer Burggraaf, gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Ja, dank u wel voorzitter. Even kijken, waar zal ik beginnen. Ja misschien over de, dat dat misschien wel de beste is om even de ... We hebben deze periode met elkaar de agenda voor 2030 vastgesteld, en de groeiambitie die erin zit. Nou, het is heel goed dat daar nu ook met een externe blik nog eens even naar is gekeken of dat eigenlijk een strategie is die klopt. Die altijd van de beginperiode ook zo is geweest van, ja wij hebben hem nodig om de begroting structureel in evenwicht te krijgen maar ook om de voorzieningen in onze stad duurzaam in stand te kunnen houden. Dus dat is goed dat daar nu ook vanuit een onafhankelijke bril naar is gekeken en nou prettig om te horen dat in ieder geval die strategie de juiste is. Wat we ook in deze periode voor het eerst hebben gedaan, is heel expliciet maken, om dan maar even in te gaan op de verschillende vragen die werden gesteld van, ja in hoeverre monitoren we daar dan ook kritisch op? Ja, voorheen, vorige periodes werd de ozb telkens wel weer opnieuw geraamd met nou ja, wat dan de woningbouwontwikkeling was, maar er werd nooit in de begroting meerjarig geprognostiseerd wat de beleidsinzet op de woningbouw ook aan financieel effect heeft. Nou, dat hebben we deze periode voor het eerst wel gedaan door al de ozb-inkomsten ook mee te ramen in de meerjarenbegroting. En daar ook gedurende het jaar op te rapporteren over de voortgang daarop, en de financiële effecten daarop, dus onder andere in de burap. Dus daarmee heb je al een hele directe feedback gemaakt van, of je ambitie ook in de pas loopt en als dat niet zo is, moet je dus ook meteen in je meerjarenbegroting daar, ja, wordt het meteen inzichtelijk want dan krijg je minder inkomsten dan je begroot had. Dus dan moet je daar ook met elkaar het debat over, hoe ga je die mindere inkomsten dan compenseren of hoe moeten we ons beleid aanpassen om dat aantal wel op stoom te brengen? Over de ambitie die we hebben zitten op de woningbouw, dan hebben we het over de groei van ...

De voorzitter: Mijnheer Burggraaf, even één momentje, mijnheer Wisker heeft een vraag.

De heer Wisker: Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, ik hoor continu ozb-opbrengst, duurdere huizen, meer opbrengst. Maar mijn zorg zit hem veel meer in de enorme achterstand die we op dit punt hebben in de sociale woningbouw. Misschien kan mijnheer Burggraaf daar wat over zeggen?

De heer Burggraaf: Ja voorzitter, het is niet mijn portefeuille om over het RO of de woningbouw te hebben, daar hebben we het in de commissie Grote Projecten en de commissie Fysiek over. Dus ik zou dit soort discussies vooral op die plek voeren. Ik denk voor deze discussie nu is het vooral relevant, we hebben het over de financiën, over de p&c-cyclus, wat dat betekent voor het totaalbeeld. Nou, en als je dan kijkt naar de vraag die ook werd gesteld van, ja hoe zit onze ambitie dan vergeleken met de rest van Nederland, in aantallen? Want dat is zeker relevant, want ja je kan hier wel gaan groeien maar als de rest van Nederland net zo hard groeit, ja dan een gemeentefonds blijft maar één grote taart zeg maar waar iedereen een deel uit krijgt en die wordt niet groter. Dus als de rest net zo hard groeit, ja dan blijf je op hetzelfde niveau en dan haal je niet die inkomsten uit het gemeentefonds. Nou, dan zie je dat de verwachting van het CBS richting 2030 is, dat er één op de acht woningen aan vraag bij komt. Als je kijkt naar onze ambitie, dan zitten we op ongeveer één op de vijf, vijfenhalf huizen groei, dus dat is aanzienlijk hoger maar dat is tegelijkertijd ook vergelijkbaar met de Randstad, Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen. Daar zie je ook een vraag in woningen op één op vijf, dus dan zit je echt op de stedelijke gebieden, daar loop je dan mee in de pas. Met die ambitie. Ja, en hoe gaat de voortgang daarvan? Nou, de Bouwende Stad, collega Sleeking die brengt meerdere keren per jaar de voortgangsmonitor uit, daar wordt in de commissie Grote Projecten ook bij stilgestaan. En dat bestaat uit een hele tabel met een overzicht van, nou wat is de planvoorraad, hoeveel komt daarbij, hoeveel hebben we in de tijd gepland, et cetera, en daar kan je heel goed in monitoren hoe je op de voortgang zit. En even algemeen gesteld is daar de analyse van geweest dat we eigenlijk, nou, deze periode een enorme inhaalslag hebben gemaakt in de snelheid van het creëren van een planvoorraad. Maar dat de tijd tussen het maken van planvoorraad en vervolgens ook het daadwerkelijk gebouwd hebben van een woning, dat die tijd, dat daar langer tussen zit dan in eerste instantie meegerekend. En dat het ook, nou je ziet dat het iets langer duurt dan je gemiddeld in Nederland ziet, dus van planvoorraad naar daadwerkelijke bouwen. Dus dat is een aandachtspunt. In financiële zin hebben we dat soort effecten ook in de inkomsten wel conservatief begroot. Dus er is wel een demping gekozen in de mate van de extra opbrengst die een woning geeft, om juist ook dat soort onzekerheden een beetje uit te vlakken in je prognoses. Nou, dan de vraag van, hoe krijgen we dat inzichtelijk in de dashboard en hoe kunnen we dat monitoren? Nou ja, we hebben natuurlijk gewoon de Kadernota, de begroting, de burap waar ik het net als zei. Burap die gewoon laat zien, hoe zitten we op de realisering? Bij de Kadernota weer een nieuwe prognose en actualisering hoe je dat meerjarig ziet. En ik denk dat het goed is als wij bij de begroting op dit vlak ook wat scherper inzichtelijk maken wat de ontwikkeling daarvan is. En dat het ook goed is als u daar bijvoorbeeld in de auditcommissie met elkaar het gesprek over hebt om te kijken of dat ook dan het inzicht geeft waar u naar op zoek bent. En verder denk ik dat het zeer nuttig is om nu zo'n stresstest te hebben. En dat kunt u natuurlijk ook altijd ... Ja, zou ik u ook in overweging mee willen geven, om dat misschien vaker te doen zodat je met elkaar ook het scherpe gesprek hebt. En wij proberen zo goed mogelijk alle schijven die erin zitten, dus zowel de kostenontwikkeling als de inkomsten, om dat goed inzichtelijk te hebben en te monitoren. Maar het is altijd goed om daar ook op zijn tijd een blik van buiten op te hebben en te kijken of je daarin ook alles goed in beeld hebt en compleet hebt.

De voorzitter: Mijnheer Burggraaf, mevrouw Van den Bergh heeft een vraag.

Mevrouw Van de Bergh: Ja, ik had een vraag omdat in die p&c-cyclus, dat gaf u net zeg maar een toelichting op, om dat mee te nemen en om het scherp te houden, de gevolgen of in ieder geval het monitoren van de groeiagenda. Is het dan ook nog een idee om dan apart een hoofdstuk in die p&c-cyclus van de groeiagenda op te nemen zodat het heel duidelijk is dat die effecten en gevolgen daarin terechtkomen? Zeg maar ook toegankelijk leesbaar?

De heer Burggraaf: Dat vind ik een hele goede suggestie, om dat zo te markeren in je p&c-documenten.

De voorzitter: Oké. Had u nog meer vraag te beantwoorden mijnheer Burggraaf, of was ...

De heer Burggraaf: Volgens mij niet, maar als ik iets over het hoofd heb gezien dan zal iemand vast zijn vinger nog opsteken?

De voorzitter: Ja, ik zie wat. Mijnheer Van der Kruijff heeft nog een vraag of opmerking.

De heer Van der Kruijff: Nou ja, eigenlijk probeer ik gewoon te concluderen wat de wethouders zegt. Kijk, BDO die schrijft op en wij adviseren een meer integrale sturing op de resultaten en het effect op de begroting. Daar hebben we het net met elkaar over gehad en u zegt, ik ga bij de begroting proberen wat scherper inzicht te bieden. Zegt u nu, ik neem het advies van BDO over of gaat u nu iets anders doen? Want ik probeer uw woorden naast die worden te leggen van, vindt u nou hetzelfde of vindt u wat anders?

De heer Burggraaf: Nee, ik ben ... Dat is precies wat ik daarmee aangeef, dat we in de begroting een vertaling geven van deze aanbeveling van BDO. Maar ik geef ook aan van, ik denk dat het ook goed is om met elkaar alvast te reserveren bij de bespreking in de auditcommissie, of zo meteen misschien voordat we de begroting presenteren dat we dat één keer vooraf even met de auditcommissie delen, hoe we die vertaling voor ons zien. En dat we daar met het gesprek over hebben of dat dan inderdaad is, ja of we daar hetzelfde beeld bij hebben. Want ja, het klinkt heel duidelijk maar ik denk als je het eenmaal gaat uitwerken, dan misschien heeft u daar ook nog wel andere beelden bij dan wij dat hebben. Dus ik denk dat dat nog even goed is om met elkaar een keer in de auditcommissie, lijkt me dat de meest technische commissie om dat eens even naast elkaar te houden en te kijken of we daar dezelfde beelden bij hebben. Maar het korte antwoord is ja, het advies van BDO nemen we over bij de presentatie van de begroting.

De voorzitter: Mijnheer Polat heeft nog een vraag of opmerking.

De heer Polat: Ja opmerking. Is het geen goed idee om daarop een website op te zetten, zodat iedereen in de stad kan volgen waar we staan en waar we heen gaan? In plaats van ...

De heer Burggraaf: Ja die website is er, dat is al onze p&c-documenten worden allemaal online ontsloten en op een website gepresenteerd.

De heer Polat: Nee, ik heb het over op één A4'tje waarbij dus staat met verschillende indicatoren waar we staan en waar we heen willen gaan met bepaalde kleuren wat dan ook, heel mooi om voor ons inzichtelijk te maken. Dat is het.

De voorzitter: De heer Polat vraagt meer om een factsheet denk ik zoiets.

De heer Burggraaf: Ja kijk, ik denk dat we met elkaar vooral het zo moeten doen dat we de bestaande cyclusedocumenten met elkaar gebruiken, omdat dat ook de momenten zijn dat we met elkaar het debat voeren en dat we daar goed in moeten verankeren. En dan nogmaals, dan denk ik dat vooral de uitdaging moet zijn dat dat zo meteen in de begroting zo staat dat u zegt, ja dat is inderdaad ook het herkenbare beeld wat wij voor ons hebben. En als het echt gaat over de dashboard en de factsheet, ja dan kom je toch vooral op de ontwikkeling van planvoorraad uit. En dan hebben we daar de voortgangsmonitor Bouwende Stad bij, die daar echt een hele, ja goed overzicht in geeft hoe de planning is en ook terugkijkt van, nou wat hadden we een kwartaal geleden of een half jaar geleden gepland en hoe is dat nu gelopen? Lopen we daarmee in de pas, loopt het zo snel als wat we hadden verwacht, et cetera?

De voorzitter: En dan zie ik nog een vraag van mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Nou ja voorzitter, ik hoorde net de suggestie van de heer Polat, en ik dacht, we moeten nou niet op allemaal verschillende plekken weer factsheets en informatie gaan doen. Ik snap best de goede bedoeling daarachter, maar ik ben het ook wel erg eens met de wethouder, om het gewoon heel helder in de p&c-cyclus te houden. En als die factsheets er zijn, dan kun je hooguit nog een keer in een persbericht een goede link ernaar toe zetten. Maar laten we vooral geen nieuwe dingen gaan maken, maar het gewoon in de bestaande dingen goed integreren.

De voorzitter: Helder. Zijn er nog meer vragen of opmerkingen? Is er iemand die een tweede termijn behoeft? Mijnheer Polat wil nog wat antwoorden? Nog een reactie?

De heer Polat: Ja, een reactie. Kijk, mijn insteek is niet om heel wat extra tools ter beschikking te stellen of wat dan ook. De bedoeling is dat er, wat er in het BDO is gezegd van, er moet een integrale schil komen om inzichtelijk te maken hoe het zit. En als ik dan zo hoor wat de wethouder voorstelt is geloof ik dezelfde elementen gewoon voortzetten en hier en daar wat inzichtelijk maken en dat is het. En wat ik ... Dat is gewoonweg dat integrale wat ook BDO voorstelt, om dat gewoon inzichtelijk te maken voor ons allen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Iemand nog voor de tweede termijn? Mijnheer De Looze.

De heer De Loze: Ja, ik zal even mijn camera ook aanzetten. Nee, niet direct een tweede termijn maar meer ook reactie op de heer Burggraaf. Ik denk dat we het even moeten agenderen en ook moeten evalueren deze stresstest in de komende auditcommissie of in

de commissie daarna. En ik wil bij deze ook de heer Pot van BDO bedanken voor al zijn werk wat hij gedaan heeft. We hebben al een keer een evaluatie gehad met de stadscontrole en met hem, maar ik denk via deze weg ook heel hartelijk bedankt. Dus, tot zover.

De voorzitter: En een duimpje.

De heer Pot: Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Noldus, u heeft ook nog een tweede termijn, opmerking of vraag.

De heer Noldus: Nou eigenlijk een vraag aan de heer De Looze, want die, ik hoor hem zeggen, hij verwijst dit door naar de bespreking in de auditcommissie, deze stresstest. Deze is daarin reeds besproken in de vorige auditcommissie in april. Bedoelt hij dan een update hiervan en periodiek ieder kwartaal een update hierover?

De heer De Looze: Nee sorry, wat ik bedoel is gewoon hoe we hiermee verdergaan. Kijk Maarten Burggraaf suggereert van, misschien is het goed om dit vaker te doen en dat kunnen we meenemen. Want dit is natuurlijk nieuw, voorheen kregen we ieder jaar een stresstest van onze vorige accountant gewoon standaard, en dit was meer een proactieve stresstest. En ik denk dat het goed is om als commissie hier even naar te kijken en te bepalen hoe we hier eventueel volgend jaar of later mee verdergaan. Dat is meer het idee, ja. Maar dank voor de vraag.

De voorzitter: Ik denk dat we naar een afronding dan kunnen van dit agendapunt. En dan is de vraag, het voorstel is om deze rapportage te betrekken bij de Kadernota. Kunt u daar allen in meegaan? Dan kijk ik vol verwachting naar de chat. Ik zie een akkoord komen. En nu gaat het allemaal heel snel dus voor mij ook weer even wennen, allemaal akkoord, akkoord, akkoord. Oké, dan kunnen we dit agendapunt als afgehandeld beschouwen.

8. Beantwoording motie Dordrecht een stad met vrouwen van naam

De voorzitter: We gaan nu naar agendapunt 8. Mijn voorstel is even om toch vijf minuten pauze te houden, want dan we kunnen of we eventueel de heer Sleeking kunnen bellen om aan te sluiten. En iedereen kan even wat te drinken halen of iets dergelijks. Tot over vijf minuten.

De voorzitter: Ik hoop dat iedereen ook weer aanwezig is we gaan, de heer Sleeking is nog niet helemaal klaar bij Fysiek, maar wij gaan wel alvast starten. Ik neem aan dat iedereen weer aanwezig is?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ja, u zit een beetje met eigenaardig beeld. Ik denk, ik zal toch even de feedback geven maar rechts zien we de chat ook in beeld. Ja, ik weet niet of het alleen bij mij is maar ...

De voorzitter: Dat is niet de bedoeling. Ik ga even kijken of ik die ... Ja, ik kan er niks aan veranderen. De technici buigt zich hierover.

De heer ...: Je hebt schermdeling ingetoetst volgens mij. Dat ruitje met dat pijltje erin.

De voorzitter: Het ruitje met het pijltje erin.

De heer ...: In het balkje zit een vierkantje met een pijltje, en dat is bureaublad delen. En als je die weer uitzet, dan is het volgens mij weer goed.

De voorzitter: Even kijken.

De heer ...: Zo is die weer goed.

De voorzitter: Kijk, dan kunnen we nu ... Ja. Ja, het is allemaal nog niet zo makkelijk zo voor de camera. Oké, we gaan weer van start. Ik neem aan dat iedereen er is? Dan kunnen we starten met agendapunt 8, beantwoording motie, Dordrecht een stad met vrouwen van naam. De politieke stelling die luidt dat gelijke geschiktheid niet het juiste criterium is. En verder vraagt de commissie verheldering over de uitvoering. De politieke stelling is geformuleerd door de Partij van de Arbeid, en dan wil ik vragen of mevrouw Van den Bergh deze stelling nog wil toelichten? En ik stel voor om dan nog even niet te interrumperen en straks gewoon het rondje langs de woordvoerders te gaan maken voor een reactie. Mevrouw Van den Bergh, kunt u uw stelling nog een keer toelichten?

Mevrouw Van den Bergh: Even wachten. Ja, goedenavond. We gaan het hebben over de vrouwnamen in de straatnamen, of straten van Dordrecht. En over het algemeen kun je zeggen, daar is de ... De discussie is vaak nu over voor functies en hogere functies bijvoorbeeld, dat gekeken moet worden naar gelijke geschiktheid, en dat je dan de voorkeur geeft aan vrouwen zodat je een soort voorkeursbeleid voert. En, maar wij denken dat dit onderwerp, waarin het voornamelijk ook gaat over vrouwen uit het verleden, zeg maar we hebben het over achthonderd jaar stad, achthonderd jaar ook vrouwen van naam. En dat dan de vergelijking met zeg maar bij gelijke geschiktheid, dat dat niet helemaal opgaat omdat, ik zal er straks in mijn woordvoering wat meer op ingaan, nu zal ik het heel kort zeggen, omdat vrouwen geen gelijke uitgangssituatie hadden. En dan kun je van gelijke geschiktheid niet spreken. En dus wij vinden, en daar doen we ook een voorstel voor, dat je dat op een andere manier moet benaderen, wil je recht doen aan de vrouwen die geschikt zijn om straten naar te noemen. Daar wou ik het even kort bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. En dan wil ik u toch ook als eerste het woord geven want degene die de politieke vraag heeft gesteld, een motie ingediend of wat dan ook, die mag als eerste beginnen. Dus mevrouw Van den Bergh, uw woordvoering graag.

Mevrouw Van den Bergh: Oké, dan ga ik nu door. Het is al een tijd geleden dat die motie is ingediend, dat is ook eerder al gezegd. Dat was ook een van de redenen waarom we dit nu gaan bespreken want dat was eigenlijk de bedoeling dat we het over die motie zouden hebben, al zouden we geïnformeerd worden in het tweede kwartaal van 2019, dus we zitten eigenlijk ruim een jaar later. En inmiddels hebben we reactie gekregen van het college en ook over de straatnamencommissie. Want we hebben het over twee dingen, meer namen van vrouwen in de straten en een toevoeging van vrouwen aan de straatnamencommissie die uit drie mannelijke leden bestaat. Er is in overleg met de straatnamencommissie, is besloten, of in ieder geval stelt men voor om meer recht te doen aan bekende vrouwen in de Dordtse samenleving, uit het verleden en het heden. Maar het zal voornamelijk gaan over het verleden. Het heden is altijd wat minder omdat mensen nou eenmaal een tijd overleden moeten zijn. En de samenstelling van de straatnamencommissie te heroverwegen en daar één of twee vrouwen aan toe te voegen. Dat wilden wij met de motie bereiken. Het gelijkheidsbeginsel heb ik daarnet al over gehad, wij vinden dat bij gelijke geschiktheid, dat je dan de voorkeur geeft aan een vrouwelijke naam in de straten. Wij vinden dat niet geschikt omdat je niet kunt stellen dat er gelijke geschiktheid is. Vrouwen zijn lang in de geschiedenis ondergeschikt geweest en onderbelicht. En mochten buitenshuis eigenlijk hadden ze daar geen bevoegdheden voor, en zeker niet een rol in de openbaarheid spelen. Dat is langzaam veranderd naar de situatie waarin we nu zitten, waarin de vrouwen zich volop kunnen ontwikkelen. En dan kun je dus veel meer nu spreken over naar gelijke geschiktheid, maar niet als je naar de activiteiten en prestaties van vrouwen kijkt in het verleden. Desondanks zijn toch die vrouwen in het verleden, hebben ze opmerkelijke prestaties geleverd. Maar altijd min of meer, ze hebben een felle strijd moeten leveren vaak, als het door de mannen werd toegestaan. Je zou eigenlijk om het gelijk te trekken, want het gaat dus eigenlijk meer omdat er een inhaalslag gemaakt moet worden, om meer vrouwennamen ...

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh?

Mevrouw Van den Bergh: In de straten vertegenwoordigd te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh?

Mevrouw Van den Bergh: En omdat er meer balans komt tussen de mannen- en vrouwennamen. En wij denken dan dat je meer moet denken aan een soort quotum, dat je een afspraak maakt van, nou dat je een bepaalde periode of bepaalde aantallen noemt om zeg maar die een beetje tot meer gelijke bedeling te komen. Je komt ... Sowieso blijft er een grote achterstand omdat er nou eenmaal veel meer straatnamen zijn van mannen dan vrouwen, maar om het zeg maar het gat toch wat te dichten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh, er zijn interrupties. Als eerste mijnheer Veldman.

De heer Veldman: Ja voorzitter, dank. Ik zou daar bijna een grapje over maken, dat de mannen volkomen genegeerd worden, maar dat zal ik niet doen. Nee, vind het wel knap hoeveel discriminatie mevrouw Van den Bergh in deze brief leest. Want wat haar

opvatting en haar interpretatie van het woordje geschiktheid, dat staat gewoon niet in dit stuk. Althans, ik lees het er niet uit. Wat er staat, zo interpreteer ik het namelijk, het gaat over de passendheid van een naam, namelijk of dat binnen de rest van het straatnamenbeeld, waarin zo'n naam dan aan de orde zou moeten zijn, of het daarin past. En volgens mij heeft dat verder niet zoveel met het geslacht van de persoon te maken maar hangt dat gewoon dan samen met de rest, hoe de rest van de namen eruitziet. Dus als het bijvoorbeeld mensen uit het Koninklijk Huis zijn of zo, nou dan past een prinses of een koningin, past daar prima in. En bij mensen die in de politiek actief geweest zijn, past daar een naam uit de politiek. Alleen daar past dan niet iemand die iets in de padvinderij heeft gedaan, om het maar even zo te zeggen. Dus ik snap uw punt niet, want volgens mij staat het er gewoon niet. Maar misschien zie ik het fout.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh, kunt u daar iets op antwoorden?

Mevrouw Van den Bergh: Ja, daar kan ik iets op antwoorden. Laat ik het zo zeggen, we zien het geen van tweeën fout. Het is alleen dat wij denken, zeker bij het benoemen van vrouwen in de straatnamencommissie, dat je dan ook zeg maar, je kan zeggen bij gelijke geschiktheid voegen we een vrouw toe. Maar je kan ook zeggen, en dat is niks niet zozeer ten nadele van mannen, je kan ook zeggen, in achthonderd jaar stad, wat we met elkaar vieren, is het ook zeg maar zou het ook uit respect en waardering uitspreken als je gewoon zegt van, twee vrouwen komen extra in de straatnamencommissie, zodat je in ieder geval die oordelen over waar de straatnamen terecht komen en welke namen in straten terecht komen, dat je daar een goede discussie kunt houden in die commissie. En wat betreft de vrouwen zelf, er zijn een lijst aan vrouwen die in aanmerking komen. U heeft in de raad, er zijn een bepaald aantal sectoren of beroepen waarin in het verleden geen vrouw te bekennen was, omdat het gewoon niet mocht. En in de politiek is dat later rechtgetrokken of is dat beter geworden, laat ik het zo zeggen, het is nog een minderheid. ...

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh, mijnheer Merx heeft een interruptie.

Mevrouw Van den Bergh: ... een oké, ja want ik hoor het helemaal goed gaan.

De heer Merx: ja, dank u wel voorzitter. Ja, het is alweer even geleden dat mevrouw Van den Bergh deze zin uitsprak. Maar het kwam erop neer, ze zei het een en ander over de commissie, en dat als er dan maar vrouwen in komen dat daarom het gesprek veel beter kan plaatsvinden over of een straat een mannen- of een vrouwen naam moet hebben. Ja, met alle respect voor mevrouw Van den Bergh, maar dit getuigt toch ook wel van een beetje een heel ouderwets wereldbeeld. Ik geloof er echt niet meer in dat mannen alleen maar voor mannennamen pleiten en vrouwen alleen maar voor vrouwen namen moeten pleiten. Als we dat gaan doen, als we die route opgaan, dan gaan we gewoon een paar eeuwen terug. En dat is volgens mij niet waar u naartoe wil. Ik heb overigens niks tegen dat er vrouwen in die commissie komen hoor, maar ik vind uw betoog slaat op dit punt volgens mij een beetje de plank mis.

Mevrouw Van den Bergh: Nou, dat vind ik toch niet. Want je kan dit altijd wel zeggen van, mannen, tuurlijk kunnen mannen alles voor vrouwen kiezen. Maar je kunt ook

zeggen van, gezien ook deze tijd waarin we nu leven, en je kunt ook kijken bijvoorbeeld naar het college, ik kan ook zeggen van ja, dat is ook ouderwets om er zo naar te kijken, nee er is ook geen vrouw in te vinden. En je kan zeggen van, nou de stad wordt toch goed bestuurd? Maar het gaat om het feit dat de helft van de bevolking uit vrouwen bestaat. En dat vrouwen ook in dergelijke commissies, en in colleges en in besturen gewoon vertegenwoordigd moeten zijn. Dat is al, daar gaat het al wat beter mee, behalve dan in het college in Dordrecht. Maar ja, ik vind dat, of in ieder geval wij vinden, want ik vind dat helemaal niet alleen, de PvdA vindt dat dat best zeg maar die vrouwenamen en vrouwen in de commissie, dat dat zeg maar gewoon hoort tegenwoordig. En er zijn een heleboel vrouwen ...

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh, mijnheer Veldman heeft een interruptie.

De heer Veldman: Nou ja, voorzitter, kijk ergens is natuurlijk de opvatting van mevrouw Van den Bergh best te begrijpen. Maar aan de andere kant, feitelijk pleit u dan voor positieve discriminatie, en ook dat is discriminatie.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bergh.

Mevrouw Van den Bergh: Ja. En dat is omdat je wilt dat die achterstand wordt ingelopen. En dat kun je eigenlijk alleen maar doen door daar extra aandacht en extra voorkeur voor uit te spreken, omdat die vrouwen er ook zijn. Maar op een of andere manier poppen ze niet op in de straatnamencommissie en in de straten waar zeg maar die wij hebben in Dordrecht. En de laatste tijd wordt af en toe komt er een vrouwenamen bij, maar daar is voortdurende aandacht voor nodig want dat gaat dus niet vanzelf. En bijvoorbeeld nu met die groeiagenda, wat zo belangrijk is, dat er nieuwe wijken, nieuwe buurten, nieuwe straten komen, het is een uitgelezen gelegenheid om te zorgen dat daar ook de vrouwen in terechtkomen, in de straatnamen dan, terugkomen. Je kunt bijvoorbeeld ook aan denken om een nieuwe buurt of een nieuwe wijk de dochters van Dordrecht wijk te noemen, zodat er speciale aandacht is voor die zeg maar befaamde vrouwen die in het verleden, want de meeste mensen kennen ze helemaal niet, je moet ze echt naar voren brengen en laten zien dat ze ...

De voorzitter: Interruptie mevrouw Van den Bergh want de heer Merx heeft al twee keer gevraagd en ik dacht ik laat u eventjes uitpraten. Maar ik denk dat we een beetje in een cirkeltje aan het draaien zijn. Mijnheer Merx, hallo, wat wilt u zeggen?

De heer Merx: Hallo voorzitter. Ja, hier vanuit de straat in het Dordtse waar ik woon, in een voorvechtster van de emancipatie. Als ik interrumpeer dan begin ik langzamerhand ook het gevoel te krijgen dat ik een hekel heb aan vrouwen, maar dat is absoluut niet zo. Ik hou er zelfs zo van dat ik er met eentje getrouwd ben. En al heel lang. Dus, en ik heb het gevoel dat u een strijd levert die al lang gestreden is. De vrouwen zijn inmiddels in onze maatschappij, gelukkig zeg ik daar ook bij, hebben die dezelfde positie en rechten en alles wat mannen hebben, daar hebben ze hard voor gevochten en daar hebben ze veel in bereikt. En wat u nu doet, en ik was namelijk heel erg voor het voorstel om mannen en vrouwen in de commissie op een evenredige manier te laten vertegenwoordigen, want ik, waarom niet, zou ik bijna zeggen. Maar u maakt er een

strijd van. U maakt er een strijd van tussen mannen en vrouwen. U wil de geschiedenis, die nu eenmaal geschiedenis is en die kunnen we niet herschrijven, wilt u op een of andere manier gaan herschrijven. En ik pas ervoor om terug te gaan in de tijd en dan met uw voorstel mee te gaan om een strijd opnieuw te laten voeren tussen mannen en vrouwen, en dat in dit geval in een straatnamencommissie, want dat is namelijk waar u voor pleit. Ik zeg, hou ermee op. Zorg gewoon dat er mannen en vrouwen erin komen, en het geslacht doet er echt helemaal niet toe wat mij betreft. En gaan we verder weer met de andere zaken. Maar ik vind het langzamerhand uw pleidooi, u ondergraft uw eigen stelling wat mij betreft. En zoals de heer Veldman het al zei, positieve discriminatie is ook discriminatie. En ik hoor in mijn omgeving van zowel vrouwen, die zeggen, ik ben het een beetje zat aan het worden dat omdat ik vrouw ben op een bepaalde positie, althans dat denkt men, terwijl ik er keihard voor gewerkt, ik heb er keihard voor gestudeerd, ik heb echt mijn stinkende best gedaan, en ik heb deze positie bereikt niet omdat ik vrouw ben maar omdat ik er heel hard voor gewerkt heb en het waard ben. En door deze discussie elke keer opnieuw op te rakelen, doet u de vrouwen echter wat mij betreft onrecht aan. En daar moet u mee stoppen. En stop daar gewoon mee en laat iedereen, iedereen is gelijk op deze wereld. En stop met die positieve discriminatie, stop überhaupt met discriminatie. Laat iedereen in zijn waarde en laat iedereen in gelijkheid zitten. En voor wat betreft uw punt over de gelijkwaardigheid en gelijkheid voor wat betreft de straatnamen, sluit ik aan bij het pleidooi van de heer Veldman.

De voorzitter: Goed mijnheer Merx. Ja, ik ... Mevrouw Van den Bergh, u heeft uw woordvoering, u bent verschillende keren onderbroken. Wilt u nog veel meer hierop zeggen of denkt u van, nou we beëindig ... Dit is uw woordvoering en mogelijk dat er ook nog anderen uw betoog kunnen ondersteunen.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, nee maar dat goed. Nee, ik hou het hierbij. Natuurlijk, de vrouwen, kijk ik ben ook wie ik ben, en heb ik dat ook gewoon op eigen kracht bereikt. Maar daar gaat het niet om. Het gaat toch even dat gat wat er is, en u noemt dat een felle strijd. En ik denk dat er af en toe, dat mag best onder de aandacht komen. Die motie is ook niet voor niks in de raad aangenomen. En als je dingen vaak kan zeggen van, nou het is toch gewoon zo en dan, het gaat niet vanzelf, laat ik het zo zeggen. Nog steeds niet zeg maar die felle strijd die wel geleverd is, dat hoeft nu niet zomaar. Het is nog niet dat het allemaal vanzelf tot stand komt, maar verder wil ik het daarbij laten. Wij zouden het wel graag zien en ook een dochters van Dordrecht wijk en ook met een pluktuin met bloemen naar de dochters van Dordrecht. Daar wou ik het even bij laten en ik hoop dat zeg maar ik ... Dat het gezelschap toch gevoelig is voor argumenten om toch de dochters, de vrouwen, in onze stad zeg maar een plek te geven, ook in de straatnamen.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van den Bergh. Ik wil even verder gaan bij de fracties, de heer Merx heeft net al een behoorlijk betoog gegeven over hoe hij staat tegenover deze motie en over de politieke stelling luidt dat gelijke geschiktheid niet het juiste criterium is. Mijnheer Merx, wilt u hier nog iets aan toevoegen of zegt u, nou voor zover kan ik het wel even laten?

De heer Merx: Nou, ik heb natuurlijk al een hele hoop gezegd. Maar laat ik vooropstellen en nog een keer herhalen, dat ik eigenlijk heel die discussie gaat helemaal wat dat betreft, nou niet helemaal nergens over maar inmiddels zijn we al wel zover dat als ik een paar jaar geleden bel naar een vacature, en ik krijg iemand aan de telefoon en die zegt, goh u klinkt als een man. Ja sorry, dan kunt u ... Hoeft u niet mee te solliciteren, zo ver zijn we al. Dat is wat ik ook heel veel hoor in de omgeving. Maar goed, dat hebben ook vrouwen heel lang gehoord. Dus wat dat betreft krijgen we de gelijke munt terug. En tenslotte, ja, weet je, we zijn inmiddels daar, laten we daar ook heel blij mee zijn en trots mee zijn met wat we bereikt hebben met de strijd voor emancipatie. En laten we het niet elke keer opnieuw oprakelen. En voor de rest ben ik, maar op andere gronden, kan ik er prima mee leven. Sterker nog, ben ik er voorstander van dat ook deze straatnamencommissie vrouwen in zitten, maar niet om daar een strijd te gaan leveren.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Merx. Ik wil vragen, mijnheer Van der Kruijff, CDA. Mag ik u het woord geven.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het woord gaat door mijn collega mevrouw Weerts gevoerd worden op dit onderwerp.

De voorzitter: Oké, ook helemaal goed. Mevrouw Weerts, mag ik u uitnodigen.

Mevrouw Weerts: Ja, en ik wist niet zo vlug de knopjes aan te zetten dus vandaar.

De voorzitter: Het is helemaal goed mevrouw Weerts.

Mevrouw Weerts: Maar zoals het goed gaat tussen mannen en vrouwen, we vangen elkaar op. Hier is een voorbeeld van hoe wij in elkaar zitten als CDA. En wat ik ook graag wilde aangeven dat het wat ons betreft meer gaat om diversiteit. De meerwaarde van diversiteit zit in het samenstellen van een team. En teamleden hebben elk hun eigen achtergrond, of dat nu afkomst is, ervaring, expertise, man, vrouw, jong, oud, het maakt niet uit. Hoe meer diversiteit in een team, hoe meer goede ideeën en hoe meer gelijke kansen je aan iedereen kunt bieden. En dit komt ten goede aan het welbevinden van de Dordtse inwoners. En dat vinden wij belangrijk, die diversiteit in plaats van die gelijke geschiktheid. Dat is belangrijk. Wat ik nog terzijde wil opmerken, ik heb mogen begrijpen dat een van de twee onderdelen van de motie van vorig jaar, het heeft wel op zich laten wachten, maar inmiddels zijn er twee vrouwelijke leden bij de straatnamencommissie gekomen met ingang van februari dit jaar. Dus in dat opzicht is er dus wel alvast een vooruitgang, dat het meer divers is, maar die diversiteit kunnen wel nog verder uitbreiden wat mij betreft. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Weerts. Dan kom ik bij D66, mijnheer Polat. Heeft u iets toe te voegen aan wat er nog niet gezegd is?

De heer Polat: Ja, wij willen van harte de woordvoering van PvdA ondersteunen. En we zijn het ook eens met de diversiteit van het CDA, voor beiden.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan kom ik bij GroenLinks, mijnheer De Lijster.

De heer De Lijster: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Lijster.

De heer De Lijster: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, in principe heb ik niet heel veel toe te voegen aan de woordvoering die al gedaan zijn. Ik denk dat ik uit kan spreken namens GroenLinks dat wij zijn eigenlijk bij gelijke geschiktheid, inpassendheid, dat de vrouwen naam voorrang dient te krijgen. En mooi om te horen dat er twee vrouwen toegevoegd zijn aan de straatnamencommissie en daarbij wil ik het laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer De Lijster. ChristenUnie/SGP, mijnheer Veldman, heeft u nog iets toe te voegen bij wat u nog niet heeft gezegd?

De heer Veldman: Ja voorzitter, een paar zinnen. Waar deze motie wat mij betreft begon als gewoon een signaal en nou ja dat was voor mij ook reden om hem dan te kunnen steunen, lijkt nu in ieder geval met de woordvoering van mevrouw Van den Bergh toch een wat drammerig karakter te krijgen. En daar hou ik helemaal niet van want dat geeft ook gelijk het beeld omdat er nu twee vrouwen in die commissie zitten, dat dan de stad van de weeromstuit zou denken dat die er alleen maar zitten omdat ze vrouw zijn, en dat lijkt mij nou precies niet wat je moet hebben. Dus dat als eerste. En voorzitter, dan als tweede, en daar struikelde ik bij lezing van het stuk toch een beetje over, dat is dat in de allerlaatste alinea over de samenstelling van de straatnamencommissie de omineuze zin staat, dat ernaar wordt gestreefd om de hele stad een goede afspiegeling van de Dordtse samenleving in die commissie te hebben. En ja, daarvan denk ik altijd, dat klinkt natuurlijk leuk maar stelt u zich nou eens voor dat we bij stratenmakers ook zoeken naar een goede afspiegeling van de Dordtse samenleving, dan ligt er dus geen straat meer recht. En daarom zou ik zeggen, je moet zo'n commissie gewoon laten doen waar die goed voor is, namelijk, de straatnamen uitzoeken en die toetsen op een aantal criteria. Daar draait het om. U microfoon staat uit hoor, dus als u iets tegen mij wil zeggen, ik hoor het niet. Maar dat terzijde. Dus ...

De voorzitter: Nee, ik had niks tegen u te zeggen, ik zei wat tegen de heer Bakker en daarom had ik mijn microfoon uitstaan.

De heer Veldman: Oké, nou ik werd er wel door afgeleid maar goed, dat geeft op zich niet. Dus ik ... Ja, ik weet niet of de wethouder inmiddels in ons midden is, maar ik vind dat toch een rare zin. Het lijkt er ook een beetje in te staan om de motie indieners goed gezind te zijn. Maar ik vind het een vreemde, dus ik mag eigenlijk gewoon van uitgaan dat mensen uitgekozen worden omdat ze goed zijn in waarom ze in zo'n commissie zouden moeten zitten. Of ze nou man zijn of vrouw en of ze nou uit de ene wijk of uit de andere wijk van Dordt komen, dat maakt volgens mij niet uit. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Veldman. En de heer Sleeking is inderdaad al binnengekomen. Maar we maken eerst het rondje even af langs de fracties, en dan kan

de heer Sleeking erop reageren. Kom ik bij de PVV, die hebben we gehad, die is niet aanwezig. VSP, mijnheer Wisker.

De heer Wisker: Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, ja de VSP is uiteraard ook voor diversiteit. Als het gaat om voorkeuren, die hebben vrouwen al 66 jaar hebben die mijn voorkeur. Ik ben het wel eens met de heer Merx dat de manier waarop het nu wordt gepresenteerd, de zaak een beetje uit elkaar wordt getrokken. En als laatste opmerking, en dat is misschien een beetje een vrouwen, maar volgens mij zijn er inmiddels in Dordrecht al een heleboel zijwegen, en daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Nou, daar moet ik wel eventjes ... Ja, daar kan ik niet helemaal neutraal bij blijven als voorzitter. Even kijken, PvdA hebben we gehad. Gewoon Dordt is nu aangeschoven of niet, volgens mij niet. Mevrouw De Jager is nog steeds voorzitter bij Fysiek. En dan komen we bij Beter voor Dordt, en ik was u echt niet vergeten, ik dacht laten we het eens even anders doen, last but not least. Wie mag ik het woord geven?

De heer Wringer: Uitstekend voorzitter, ik voelde me bijna gediscrimineerd. Gelijke geschiktheid betekent dat je gaat vergelijken en prestaties wegen tussen personen, dat is lastig om op een gekwantificeerde, eerlijke manier te doen volgens ons. Kan deze zin er niet uit worden gehaald en alleen gekeken worden naar wat de persoon voor Dordrecht en haar inwoners heeft betekend, en of deze persoon daarom een straat-, plein- of parknaam verdiend heeft? Man, vrouw, a la BTQI, het maakt ons allemaal niet uit. Wat Beter voor Dordt betreft is er met de toezeggingen die zijn gedaan voldoende invulling gegeven aan de motie. Dat de motie goed is ingepakt, opgepakt blijkt ook dat twee vrouwen inmiddels zijn toegetreden tot de straatnamencommissie. En daar wil ik het even bij laten voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Wringer. En dan ja nu de heer Sleeking. Ik hoop dat u het grootste gedeelte van de commissie heeft kunnen bijwonen.

De heer Sleeking: Goedenavond voorzitter, nou dat denk ik eerlijk gezegd niet want volgens mij ben ik aangehaakt vanaf het moment dat het CDA aan het woord was, dus ik heb wel een deel gemist. Maar goed, als er nog zaken samen te vatten zijn, dan wacht ik daar graag op. Ja, eerst even de notitie die was toegevoegd aan deze agenda, u heeft wel kunnen zien dat die niet ondertekend is. Het is een ambtelijke notitie geweest, dus ik ben het wel een beetje eens met de kritiek op met name de laatste alinea. Als je streeft naar de goede afspiegeling van de Dordtse samenleving, ja hoever moet je daarin gaan voor zoiets als een, overigens is het geen straatnamencommissie maar formeel de commissie benoemen openbare ruimte. Nou ja, ben ik verheugd dat we konden melden dat we inderdaad twee dames bereid hebben gevonden om zitting te nemen in deze commissie. De namen zijn u intussen ook bekend mag ik hopen, mevrouw Elisabeth Van Heiningen en Katy Kroon. We hebben afgelopen week de eerste bijeenkomst gehad van deze commissie in nieuwe samenstelling. Ook met Team, dus dat ging nog niet helemaal even soepel moet ik zeggen. Ja, we hebben in deze periode ook maar incidenteel te maken met nieuwe straatnaamgeving bijvoorbeeld. Er zit natuurlijk wel wat meer aan te komen als je kijkt naar de nieuwe wijken die ontwikkeld gaan worden rond het scholencomplex Noordendijk, Dordtse Kil IV hebben we gehad,

maar ook het OMC-terrein alsook bij Amstelvijk natuurlijk straks ook. Dus er komt wel weer een periode aan dat het ook relevant is om met elkaar op een goede manier te kijken naar, op welke manier wil je nou namen aan straten gaan verbinden. Ja, ik concludeer dat de dames die wij hebben aangetrokken daar ook wel echt genuanceerd naar kijken. Dat het niet alleen maar gaat om nou per se een vrouw te benoemen in een bepaalde wijk, het moet ook wel binnen enige context passen. De laatste vergadering ging het ook om het vernoemen van de nieuwe Parkweg uit het zuiden van het Wielwijkpark, waar ook een naam was gepresenteerd, Jeanne Barre, om die straat naar haar te vernoemen. Nou, als ik u vraag, wie was dat? Dan weet u dat waarschijnlijk net zomin als ik. Het was een vrouwelijke ontdekkingsreiziger die past binnen de naamgeving van ontdekkingsreizigers in dat gebied, maar van Franse afkomst. Dus nou is ook wel de vraag, zit je dan daarop te wachten vanuit Dordrecht? We hebben overigens besloten, omdat er ook wel iets van kritiek doorklonk op het vernoemen van de eerste vrouwelijke wethouder in Dordrecht, dat dat een beetje een klein straatje zou zijn, om de hele Parkweg te betrekken naar de straatnaamgeving van de eerste vrouwelijke wethouder van Dordrecht. Dus los van de verbinding tussen het stuk Park- en de Reeweg, krijgt die hele weg, hoewel daar nog besluitvorming over moet plaatsvinden, maar daar werden we het wel met elkaar over eens. Het was natuurlijk wel mooi dat de eerste straatnamencommissie nieuwe stijl ook meteen kon besluiten om dan ook echt een straat naar een vrouw, een prominente Dordtse vrouw uit het verleden te vernoemen, dus heel mooi dat dat gelukt is. En daar zullen we, ja en daar blijven we naar kijken. Overigens heeft er in het verleden ook een dame deelgenomen aan de straatnamencommissie, de voorzitter is ook wel gedurende een periode een vrouw geweest. Dus daar hangt het wel echt niet vanaf, want ik moet zeggen, zowel de archiveris als mensen die hier vanuit historische kennis en kennis van Dordt bij betrokken zijn, die komen echt wel met goede suggesties. Maar die moeten natuurlijk ook wel aan de orde zijn. Als je met elkaar besluit bijvoorbeeld om Dordtse Kil IV, om daar een aantal naoorlogse burgemeesters straatnaam te geven, ja daar zit helaas geen vrouw bij dus dan ben je ook gauw klaar. En het is soms gewoon even meer je best doen denk ik, want er zijn natuurlijk allerlei vrouwen geweest, daar heeft u voldoende zelf voorbeelden van gegeven ook vanuit de raad, om die ook in de toekomst ergens een plek te kunnen geven. Volgens mij staan we daar allemaal voor open, om daar wat meer evenwicht in aan te brengen. En als zich een mogelijkheid voordoet om deze commissie nog meer diversiteit te geven, vanzelfsprekend staan we daar ook bij voor open. Niet dat ik het idee heb dat het nou ineens leidt tot hele andere besluitvorming eerlijk gezegd, want ik heb het idee dat het op een hele zorgvuldige manier gebeurt. Ja goed, ik weet niet of u vindt dat ik nu nog bepaalde vragen of suggesties al heb gemist?

De voorzitter: Nou, voor zover ik u beluisterd heb denk ik niet. U heeft dus inderdaad het betoog gemist van de PvdA en van de VVD.

De heer Sleeking: Dat was wat drammerig hoorde ik, dus daar heb ik misschien ...

De voorzitter: Nou, dat is een interpretatie geweest van ...

De heer Sleeking: O sorry.

De voorzitter: Een aantal fractieleden, maar ...

De heer Sleeking: Dat neem ik terug hoor.

De voorzitter: Dat ik dacht, die woorden laat ik aan u. Nee hoor, u mag als u het terug luistert ook die conclusie komen. Het gaat erover van, dat is aan hen die dat gezegd hebben. Mevrouw Van den Bergh heeft gewoon een warm pleidooi gegeven over wat u eigenlijk nu verteld hebt, om toch heel erg aandacht te geven aan het vernoemen van straten naar vrouwenamen, of naar bekende vrouwen, omdat daar een achterstand in was. En ja als ik u zo beluister, heeft u wel de vragen beantwoord die er nog openlagen. Ik ben ook zelf persoonlijk, als ik dat toch even mag zeggen, zeer verheugd en zeer blij met de twee vrouwen die aangeschoven zijn.

De heer Sleeking: Ja, ik ook.

De voorzitter: Het zijn twee zeer creatieve en deskundige vrouwen.

De heer Sleeking: Absoluut.

De voorzitter: Dus ik heb daar hoge verwachtingen van want ook al zijn ...

De heer Sleeking: Ze nemen het ook buitengewoon serieus kan ik u zeggen.

De voorzitter: Ja nou, dat geloof ik zeker. En ja, goed als we kiezen voor burgemeesters, daar moet ook nog wel eens wat verandering in komen, maar wie weet zit er niet zo veel meer ...

De heer Sleeking: Daar gaat de raad ook over hè.

De voorzitter: Over twee jaar, nee niet over twee jaar, dat is een andere soort '...' natuurlijk.

De heer Sleeking: Het kan nog heel lang duren.

De voorzitter: Dat is, dat kan nog heel lang duren inderdaad. Maar goed, lang verhaal kort, vindt de commissie dat dit agendapunt voldoende is behandeld? Is er nog iemand die hier iets wil aanvullen, of iets op wil zeggen? Mevrouw Van den Bergh, in het kort, heeft u hier nog een reactie op?

Mevrouw Van den Bergh: Ja, heel kort. Ik ben heel blij met de reactie van wethouder Sleeking. Want hij zegt het op zijn manier en dat vind ik eigenlijk heel goed, het meest je best voor doen. En een vrouw een plek geven, en dat er meer evenwicht moet komen, en dat vind ik heel goed gezegd. En ik ben, ook wij zijn heel blij met de toetreding van twee nieuwe vrouwen in de straatnamencommissie. Want het geeft toch wel een zeg maar, dat is toch wel goed, voor de balans, voor het evenwicht. En u zegt, het gaat heel zorgvuldig, en daar zijn wij heel erg blij mee. Dus wat dat betreft zijn wij op dit moment met uw reactie en met het dalen van de commissie, althans dan moeten

we natuurlijk nog zien, maar met toetreding van de vrouwen, zijn wij op dit moment tevreden.

De heer Sleeking: Nou voorzitter, dat klinkt toch heel genuanceerd en helemaal niet drammerig, dus mooi.

De voorzitter: Kijk. Mijnheer Merx.

De heer Merx: Ja, dank u wel voorzitter. Dus ik meen hier uit de woorden van mevrouw Van den Bergh op te moeten maken dat ze het nu toch wel eens is met de passage over de gelijke geschiktheid?

Mevrouw Van den Bergh: Die discussie gaan we niet opnieuw aan, daar ben ik het niet mee eens maar die discussie gaan we nu niet aan. Ik heb gezegd wat ik gezegd heb, zeker naar wethouder Sleeking.

De voorzitter: Dank u wel. Iemand nog anders iets op te merken? Tweede termijn? Nou, dank u wel mijnheer Sleeking voor uw antwoorden. En dan ...

De heer Sleeking: Graag gedaan. Er waren verder geen vragen voor mij?

De voorzitter: Nee, sorry.

De heer Sleeking: Nou, fijne avond verder.

De voorzitter: Ik zal volgende keer beter mijn best doen. Dank u wel. Dan, ja de vraag was of er voldoende uitvoering is gegeven aan de motie? Nou, ik geloof dat we volmondig ja kunnen zeggen.

9. Rondvraag

De voorzitter: Kom ik bij het laatste agendapunt, de rondvraag. Is er nog iemand met een vraag voor de rondvraag? Jeetje, wat een vragen. Ik zie niets in de chat. Dan, ik zie ook geen rondjes gaan knippen.

10. Sluiting

De voorzitter: Dan wil ik u allen danken voor uw aanwezigheid. Ja, normaal zou je zeggen, wel thuis, maar de meesten zijn al thuis. En tot een volgende keer. Dank u wel.

De heer ...: Goedenavond.

De heer ...: Prettige avond.

De heer ...: Prettige avond.

De heer ...: Dag voorzitter.